

УДК 17:347.962

Богдан ПРОКОПЕНКО,
аспірант кафедри організації судових та правоохоронних органів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, призер конкурсу на кращу наукову статтю з актуальних питань діяльності Вищої ради юстиції, що проводився з нагоди 15-річчя діяльності Вищої ради юстиції

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ НАЛЕЖНОГО РІВНЯ ОСОБИСТИХ ТА МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ КАНДИДАТА НА ПОСАДУ СУДДІ

Постановка проблеми. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» одними з основних своїх положень визначає незалежність та неупередженість суддів [1]. Справедливе вирішення справи незалежним і неупередженим судом зумовлюється не тільки об'єктивними, а й суб'єктивними чинниками: моральними якостями самого судді, його здатністю протистояти тиску громадськості, засобам масової інформації, всім, хто намагається втручатись у процесуальну діяльність.

Питання моральних та особистих якостей не тільки суддів, а й кандидатів на посаду судді хвилює протягом не одного десятиріччя як теоретиків права, так і практичних працівників не тільки України, а й інших держав. Серед них можна виділити таких: С. В. Бігун, Т. В. Галайденко, О. В. Гончаренко, В. В. Городовенко, А. П. Закалюк, В. В. Захаров, М. І. Клеандров, І. Є. Марочкін, А. М. Марцінкевич, І. Б. Михайловська, Л. М. Москвич, І. В. Назаров, Т. Н. Нешатаєва, В. В. Пейсиков, Н. В. Радутна, І. Л. Самсін, А. О. Селіванов, Л. В. Скоромоха, І. Я. Фойницький та ін.

Існують різні точки зору щодо ролі правової свідомості, зокрема моральних якостей судді. Так, у даному аспекті неможливо не погодитися з Н. Радутною, яка стверджує, що значна роль у реалізації

фактора незалежності суддів належить рівню правової та моральної свідомості служителів правосуддя [2]. Таким чином, судова незалежність включає в себе як правові, так і моральні вимоги. З точки зору етичних вимог неможливо залишити поза увагою і питання формування суддівського корпусу. М. Клеандров зазначає, що діючі судді добре знають – у сьогоднішньому суддівському корпусі є особи, яким не можна ні в якому разі бути суддями, а відтак страждає правосуддя, не в захваті від них суспільство, дискредитується судова влада. Потрібен механізм, який би гарантував, що у майбутньому подібних суддів не буде. Такий механізм повинен бути встановлений вже на стадії підбору кандидатів на посаду судді, а не тоді, коли вже суддя приступив до виконання своїх функціональних обов'язків на професійній основі [3]. На сьогодні створити процес добору кандидатів на посаду судді з високими особистими та моральними якостями дуже складно і, в той же час, цьому заважає недостатня унормованість законодавства з цього актуального питання.

Метою статті є дослідження визначення належного рівня моральних та особистих якостей кандидата на посаду судді уповноваженими органами, виявлення недоліків і прогалин положень законодавства та пошук шляхів удосконалення цього питання.

Для ефективного функціонування судової системи кадри, котрі приходять до цієї системи працювати, мають бути високопрофесійними та відповідати всім вимогам, які суспільство висуває до суддів. Беззаперечно важливими складовими, які характеризують кандидата на посаду судді, є його кваліфікація, особисті та моральні якості, які разом дають змогу визначити: чи може особа займати таку відповідальну посаду та здійснювати правосуддя. Процедура виявлення особистих, моральних, психологічних характеристик якостей кандидата на посаду судді існує в багатьох демократичних країнах і разом з перевіркою кваліфікації кандидата забезпечує формування високопрофесійного суддівського корпусу. Окрім цього, положення про моральні та особисті якості як судді, так і кандидата на посаду судді закріплені у багатьох міжнародних нормативно-правових актах.

Щоб чітко розуміти значення понять «етика» та «мораль», необхідно звернутися до етимології цих слів. Етика як вид людських знань виникла ще в античній Греції. Засновник учень Аристотель вперше вжив термін *ethica* (етика), включивши його до класу людських чеснот. Римлянин Цицерон переклав слово *ethica* із грецького на латинь як *moralis*. Так виникло поняття, яке на тисячоліття вперед визначило розвиток вчення про мораль і моральність, іменованого нині етикою. Таким чином, предметом вчення про етику, об'єктами

її досліджень є мораль, моральність. Завдання ж юридичної етики включає в себе дослідження моральних відхилень і вад у діяльності посадових осіб судової та правоохоронної систем, визначенні розмірів моральної недуги працівників останніх, виявлення причин, що роблять можливим їхнє існування і формулювання рецептів їх послаблення [4]. Більш детально зазначену дефініцію розкриває В. В. Пейсиков, вказуючи, що найважливішими завданнями судової етики слід назвати виявлення, формування і формулювання моральних принципів професійної діяльності учасників судочинства і створення на цій базі вчення про професійний обов'язок судді [5].

Сфера судової етики в останні десятиріччя примітна тим, що в ній досить сильні тенденції до міжнародної співпраці держав щодо вибору оптимальних моделей регулювання вказаних питань на національному рівні. Це обумовлюється тим, що обов'язки суддів, у тому числі обов'язки етичного характеру, беруть початок з однакового розуміння у всьому світі завдань правосуддя [6]. Основні принципи незалежності судових органів, схвалені резолюціями Генеральної Асамблеї ООН 40/32 та 40/146 від 29 жовтня та 13 листопада 1985 року [7], не зачіпають питання суддівської етики, але вказують на те, що принцип незалежності судової влади вимагає справедливого розгляду справ, забезпечення прав сторін і відповідної поведінки та дій суддів. Загальна (Універсальна) хартія судді, ухвалена 17 листопада 1999 року Центральною Радою Міжнародної Асоціації Суддів в Тайпеї (Тайвань) [8], встановлює, що суддя має ефективно та старанно виконувати свої обов'язки без будь-яких невинуватених затримок, а також суддя не повинен займатися будь-якою іншою діяльністю, публічною чи приватною, оплачуваною чи безоплатною, якщо вона не є повністю сумісною з його обов'язками та статусом судді. Наступним важливим кроком у глобальній тенденції уніфікації та кодифікації правил судової етики стало прийняття Бангалорських принципів поведінки суддів, які були схвалені резолюцією 2006/23 Економічної та Соціальної Ради ООН від 27 липня 2006 року [9]. Цей нормативно-правовий акт визначив суддів як активних суб'єктів, які мають самостійно підтримувати високі стандарти у сфері відправлення правосуддя. Рекомендація щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки Комітету міністрів Ради Європи № R (94)12 від 17 листопада 2010 року також містить ряд вимог, які направлені безпосередньо до суддів і спрямовані на забезпечення дотримання норм суддівської етики в діяльності суддів [10]. Таким чином, міжнародні нормативно-правові акти визначають загальні вимоги щодо особистих та моральних якостей суддів, а їх деталізація, порядок запровадження та апробація на національному

рівні – це вже завдання державних органів та безпосередньо суддів.

Закон України «Про судоустрій і статус суддів» не визначає переліку особистих і моральних якостей, якими має володіти кандидат на посаду судді. Після аналізу зазначеного Закону можна зробити висновок лише про те, що кандидат повинен мати належний рівень особистих та моральних якостей (ст. 70). Найбільш детально рівень особистих та моральних якостей, яким повинен відповідати кандидат на посаду судді, визначено у законодавстві Англії. Комісія з питань суддівських призначень у Сполученому Королівстві Великобританії і Північної Ірландії встановила п'ять головних критеріїв і ключових якостей, необхідних для обіймання суддівських посад. До них належать: (1) інтелектуальні якості (здібності): (а) високий рівень кваліфікації в обраній сфері чи професії, (б) уміння швидко сприймати та аналізувати інформацію, (в) належний рівень знань про право та його фундаментальні принципи чи здатність, за потреби, набувати такі знання; (2) особисті якості: (а) чесність та розумова незалежність, (б) здатність до обґрунтованого судження, (в) рішучість, (г) об'єктивність, (д) уміння та готовність навчатися та професійно вдосконалюватися; (3) здатність до розуміння та справедливого поводження: (а) вміння поводитися з кожним з повагою та чутливістю, незважаючи на походження, (б) готовність терпеливо та ввічливо вислуховувати; (4) авторитетність (владність) та комунікативні навички: (а) уміння зрозуміло і стисло роз'яснювати всім, кого це стосується, процес та будь-які винесені рішення, (б) уміння надихати на прояв поваги та впевненості, (в) уміння утримувати авторитет у разі оспорування, піддаванні сумніву; (5) ефективність (продуктивність): (а) уміння працювати швидко та під тиском, (б) уміння ефективно організувати час та швидко винести чітко обґрунтовані судові рішення, (в) уміння конструктивно працювати з іншими (зокрема, мати навички лідерства та управління, коли потрібно) [11]. У США відбір кандидатів у судді, який заснований на оцінці їх професійних якостей, здійснює Американська асоціація юристів, яка проявляє активність у цьому питанні. Кандидату, якому Американська асоціація юристів видала негативні рекомендації, сенатори під час слухання по затвердженню кандидатури будуть задавати нелегкі запитання щодо його готовності до судової роботи [12]. Таким чином, визначити повний перелік моральних та особистих якостей кандидата на посаду судді, яким будуть враховані всі варіанти життєвих ситуацій, неможливо. Тому в питанні вирішення рівня особистих та моральних якостей Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, яка займається добором кандидатів на посаду судді, необхідно керуватися статтею 56 Закону Укра-

їни «Про судоустрій і статус суддів», яка вказує, що питання етики суддів визначаються Кодексом суддівської етики, який затверджується з'їздом суддів України та статтею 3 Кодексу суддівської етики, що затверджено XI черговим з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року [13]. Згідно з цією статтею суддя має докладати всіх зусиль до того, щоб на думку розсудливої, законослухняної та поінформованої людини, його поведінка була бездоганною. Окрім цього, членам Вищої кваліфікаційної комісії суддів України не потрібно забувати про загальні норми, які передбачені для осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, під час виконання ними службових повноважень, встановлені у Законі України «Про правила етичної поведінки» [14].

Також важливим кроком, спрямованим на запобігання випадкам потрапляння на суддівські посади осіб, які мають низький рівень моральних та особистих якостей, а також порушують норми суддівської етики, є позиція, викладена у роботі В. В. Городовенка «Проблеми становлення незалежної судової влади» [15]. Автор пропонує внести зміни до чинного на той час законодавства про те, що на посаду судді може бути рекомендована особа, яка не скоювала проступків, що порочать її. Якщо застосувати вказану ідею до наших реалій, то пропонуємо внести зміни до частини другої статті 64 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та доповнити її таким пунктом: «Не можуть бути рекомендовані на посаду судді громадяни: ... (4) які скоювали проступки, що порочать їх». На це положення, на нашу думку, доцільно звернути увагу нині діючій Конституційній Асамблеї, яка функціонує з метою підготовки законопроектів про внесення змін до Конституції України, та запропонувати викласти частину третю статті 127 Конституції України в такій редакції: «На посаду судді може бути рекомендований кваліфікаційною комісією суддів громадянин України, не молодший двадцяти п'яти років, який має вищу юридичну освіту і стаж роботи у галузі права не менш як три роки, проживає в Україні не менш як десять років, володіє державною мовою та не скоював проступків, що порочать його». Вказаними змінами законодавець акцентує увагу на важливості моральних та особистих якостей кандидата на посаду судді на рівні Основного закону держави.

Одним із основних етапів щодо виявлення моральних та особистих якостей кандидатів на посаду судді є проведення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України перевірки. Статтею 66 Закону України «Про судоустрій і статут суддів» встановлено, що Вищою кваліфікаційною комісією суддів України на основі поданих кандидатами на посаду судді документів здійснюється перевірка відповід-

ності осіб вимогам, установленим до кандидата на посаду судді, та організація проведення стосовно них спеціальної перевірки в порядку, визначеному законом. Цей етап добору кандидатів на посаду судді передуватиме етапу складання особами, які відповідають установленим вимогам до кандидата на посаду судді, іспиту перед Вищою кваліфікаційною комісією суддів України на виявлення рівня загальних теоретичних знань у галузі права. На нашу думку, у вказаних положеннях є недоліки. Для уникнення зайвої завантаженості членів Вищої кваліфікаційної комісії України та організації належним чином роботи цього державного органу необхідно проводити перевірку відповідності осіб вимогам, установленим до кандидата на посаду судді, до іспиту перед Вищою кваліфікаційною комісією суддів України на виявлення рівня загальних теоретичних знань у галузі права, а спеціальну перевірку щодо кандидата на посаду судді проводити вже після того, як ці особи склали вказаний іспит. Таким чином, діяльність членів кваліфікаційної комісії буде направлена на роботу вже з реальними претендентами на посаду судді, а не з усіма бажаними стати суддею, а також це дасть можливість ретельніше перевірити дані щодо кандидата на посаду судді. У межах спеціальної перевірки Вищої кваліфікаційної комісії суддів України необхідно більше інформувати громадськість, де проживає особа. Якщо середовище, в якому мешкає кандидат, буде знати, що він бажає стати суддею і проходить цей відбір, народ висловить свою думку з приводу претендента на посаду судді. Нині ж, як встановлено у частині другій статті 68 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», для проведення спеціальної перевірки Вища кваліфікаційна комісія суддів України має право збирати інформацію про кандидата, звертатися із запитом для отримання інформації про кандидата на посаду судді до підприємств, установ, організацій усіх форм власності.

Одним із важливих елементів визначення моральних та особистих якостей кандидата на посаду судді могла б стати співбесіда. Законопроект про необхідні зміни щодо проведення співбесіди подавався до Верховної Ради України, але був відкликаний [16]. Так, частина друга чинної редакції статті 70 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» встановлює, що кваліфікаційний іспит полягає у виявленні належних теоретичних знань та рівня професійної підготовки кандидата на посаду судді, ступеня його готовності здійснювати правосуддя з питань юрисдикції відповідного суду, а також особистих і моральних якостей кандидата. Однак, хоч стаття і відносить виявлення особистих і моральних якостей кандидата до складових кваліфікаційного іспиту, проте не містить порядку їх виявлення. Незважаючи на те, що пунктом 8.10 Положення про поря-

док складення кандидатами на посаду судді кваліфікаційного іспиту та методичу його оцінювання, яке затверджене рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 22 серпня 2012 року [17], встановлено, що визначення Вищою кваліфікаційною комісією суддів України результатів іспиту полягає у ознайомленні на засіданні Комісії за участі кандидата на посаду судді із результатами оцінювання складеного кандидатом тестування, затвердженні загальної кількості балів, отриманих ним за результатами оцінювання виконання практичного завдання, та виявлення особистих та моральних якостей кандидата, все ж таки існуючий на сьогодні механізм проведення кваліфікаційного іспиту та визначення його результатів свідчить про те, що під час нього встановлюється тільки професійна кваліфікація кандидата. Тому для вирішення питання відповідності кандидата на посаду судді необхідному рівню особистих та моральних якостей потрібно проводити співбесіду з кандидатом на посаду судді. Крім того, для покращення якості добору кандидатів необхідно Вищу кваліфікаційну комісію суддів України зобов'язати на рівні закону проводити співбесіду з кандидатами на посаду судді, а Вищій раді юстиції надати право повторної співбесіди з приводу незрозумілих питань, використовуючи матеріали спеціальної перевірки та співбесіди, що проводила Вища кваліфікаційна комісія суддів України. Це необхідно, оскільки перед тим, як подати матеріали на розгляд Президенту України, Вища рада юстиції має з'ясувати наявність будь-яких юридичних перешкод для заняття посади судді, а також аспекти морально-етичної поведінки особи, здатність її здійснювати правосуддя [18].

Встановлюючи рівень особистих і моральних якостей, потрібно звернути увагу на критерії, за якими визначають та оцінюють їх. На нашу думку, досить вдало запропоновані критерії визначення та оцінки особистісних якостей у роботі Л. М. Москвич «Статус суддів: теоретичний та порівняльно-правовий аналіз» [19]. На думку автора, оцінити професійно важливі якості та здібності можна за допомогою кваліфікаційних, об'єктивних та психологічних критеріїв. Кваліфікаційні критерії відображаються у певних документах: про отриману освіту, перепідготовку і підвищення кваліфікації, спеціалізацію тощо. Об'єктивні критерії відображають ефективність праці з використанням кількісних і якісних (оціночних) характеристик. Психологічні критерії виявляються у результаті психодіагностичного обстеження претендента на посаду судді з використанням спеціально підібраних для цих цілей тестових методик. Надійність отриманих даних залежатиме від якості психодіагностичного обстеження, правильності інтерпретації отриманих результатів. Тому до

виконання даної функції необхідно залучати кваліфікованих психологів.

Якщо створення інституціональних гарантій незалежності судів направлено на запобігання зовнішнього впливу з боку інших гілок влади, то створення етичних стандартів поведінки суддів торкається внутрішніх механізмів саморегулювання і самоконтролю кожного судді, які є більш складними в плані оцінки та контролю з боку судової системи та суспільства взагалі. Це обумовлює необхідність їх розробки органами суддівського співтовариства без будь-якої участі органів законодавчої влади [20]. Тобто можливість самостійно і незалежно розробляти оновлені редакції Кодексу суддівської етики безпосередньо органами суддівського самоврядування є важливим кроком у розвитку України як правової, демократичної держави.

В Україні проходить етап створення нового механізму добору кандидатів на посаду судді. Важливим елементом добору кандидатів для формування високопрофесійного корпусу суддів є встановлення належного рівня моральних та особистих якостей, яким має відповідати потенційний суддя. У процесі здійснення визначення рівня моральних та особистих якостей відіграють важливу роль Вища кваліфікаційна комісія суддів України та Вища рада юстиції. Це питання на зазначеному етапі знаходиться в процесі становлення, а тому потребує подальшої розробки не тільки державними органами, а й безпосередньо суддями під час проведення конференцій, круглих столів, семінарів. Щоб досягнути належного рівня моральних та особистих якостей судді, як показує практика розвинених демократичних держав світу, потрібне не одне десятиріччя кропіткої роботи як законодавчих органів, так і органів суддівського самоврядування.

Перелік використаних джерел

1. *Про судоустрій і статус суддів* : Закон України від 7 липня 2010 року № 2453-VI // *Відомості Верховної Ради України* від 22.10.2010 – 2010 р., № 41, / № 41–42; № 43; № 44–45. – С. 1468.
2. Радутная Н. В. *О независимости судей* / Н. В. Радутная // *Социалистическая законность*. – 1989. – № 11. – С. 10.
3. Клеандров М. *Нужен федеральный закон о проверке кандидатов в судьи* / М. Клеандров // *Российская юстиция*. – 2000. – № 11. – С. 51.
4. Гребеньков Г. В., Фіолевський Д. П. *Юридична етика : навчальний посібник* / Г. В. Гребеньков, Д. П. Фіолевський / – К. : Алерта, 2004. – 209 с. – С. 47.
5. Пейсиков В. В. *Правовые и организационные аспекты отбора, подготовки и повышения квалификации судей: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11* / В. В. Пейси-

ков // – Москва: РГБ, 2007. – 327 с. – С. 95.

6. Модернизация статуса судьи: современные международные подходы / Отв. ред. Т. Н. Нешатаева. – М. : Норма: ИНФРА-М, 2011. – 336 с. – С. 259.

7. Основні принципи незалежності судових органів, схвалені резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї від 29 листопада та 13 грудня 1985 року [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_201.

8. Загальна (Універсальна) хартія судді, ухвалена 17 листопада 1999 р. Центральною Радою Міжнародної Асоціації Суддів в Тайпеї (Тайвань) [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_j63.

9. Бангалорські принципи поведінки суддів від 19 травня 2006 року, схвалено Резолюцією Економічної та Соціальної Ради ООН 27.07.2006 № 2006/23 [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_j67.

10. Рекомендація CM/Rec (2010) 12 Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо суддів: незалежність, ефективність та обов'язки, ухвалено Комітетом Міністрів Ради Європи 17 листопада 2010 р. на 1098 засіданні заступників міністрів [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_a38.

11. Бігун С. Добір кандидатів і кваліфікація суддів у Великій Британії / С. Бігун. – Юридична газета. – № 14. – 16 квітня. – 2011 р. – С. 4.

12. Бернам У. Правовая система США / Уильям Бернам; [Пер. с англ. А. В. Александрова, В. А. Власихина, А. Л. Коновалова, А. А. Мишина, Е. Д. Провоторовой, Д. С. Таратухиной, О. А. Шварца, А. Н. Русова] – Вып. 3-й – М. : Новая юстиция, 2006. – 1216 с. – С. 317.

13. Кодекс суддівської етики, затверджений XI черговим з'їздом суддів України 22 лютого 2013 року [Електронний ресурс] // Режим доступу : [http://www.court.gov.ua/userfiles/Kodex%20sud%20etiki\(1\).pdf](http://www.court.gov.ua/userfiles/Kodex%20sud%20etiki(1).pdf).

14. Про правила етичної поведінки : Закон України від 17 травня 2012 року № 4722-17 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4722-17>.

15. Городовенко В. В. Проблеми становлення незалежної судової влади в Україні: Монографія / В. В. Городовенко // – К. : Фенікс, 2007. – 224 с. – С. 159.

16. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо проведення кваліфікаційного іспиту від 14 червня 2012 року № 10618 [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=43729.

17. Положення про порядок складення кандидатами на посаду судді кваліфікаційного іспиту та методика його оцінювання, затверджено рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 22 серпня 2012 року [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://vkksu.gov.ua/ua/dobir-kandidativ-na-posadu-suddi-vpershe/documents-pp/polojennya-pro-poryadok-skladennya-kandidatami-na-posadu-suddi-kvalifikatsiyного-ispitu-ta-metodiku-yogo-otsinuvannya-2012>.

18. Скомороха Л. В. Організаційно-правові та процедурні аспекти практики формування суддівського корпусу в Україні / Л. В. Скомороха // Вісник Вищої ради юстиції. – 2010. – № 1. – С. 33.

19. Москвич Л. М. Статус суддів: теоретичний та порівняльно-правовий аналіз : Монографія / Л. М. Москвич // – Х., 2004 – 224 с. – С. 182.

20. Модернизация статуса судьи : современные международные подходы / Отв. ред. Т. Н. Нешатаева. – М. : Норма : ИНФРА-М, 2011. – 336 с. – С. 259.

ПРОКОПЕНКО Б. Проблемні аспекти визначення належного рівня особистих та моральних якостей кандидата на посаду судді.

Проаналізовано основні особливості визначення особистих і моральних якостей кандидатів на посаду судді. На основі дослідження запропоновано зміни до законодавства України, які могли б покращити систему відбору кандидатів на посаду судді та забезпечити формування високопрофесійного суддівського корпусу.

Ключові слова: призначення на посаду судді, моральні якості судді, добір кандидатів на посаду судді.

ПРОКОПЕНКО Б. Проблемные аспекты определения необходимого уровня личных и моральных качеств кандидата на должность судьи.

Проанализированы основные особенности определения личных и моральных качеств кандидатов на должность судьи. На основе исследования предложены изменения к законодательству Украины, которые могли бы улучшить систему отбора кандидатов на должность судьи и обеспечить формирование высокопрофессионального судейского корпуса.

Ключевые слова: назначения на должность судьи, моральные качества судьи, отбор кандидатов на должность судьи.

PROKOPENKO B. Definition issues concerning appropriate level of a judge candidate moral qualities.

Analyzed the main features of the definition of personal and moral qualities of judicial candidates. On the basis of the research changes to the Ukrainian legislation that could improve the system of judicial selection and provide highly professional judiciary development were proposed.

Key words: judicial appointment, as a moral judge, judicial selection.